

Toplumsal yüzleşme şart

Posted on 06/04/2016

Ermeni Soykırımı, aradan yüz yıl geçse de hala kanayan bir yara olmaya devam ediyor. Hamburg'ta düzenlenen panelde soykırım konusunda toplumsal bir yüzleşmenin şart olduğu vurgulandı. Böylesi bir yüzleşmeyi istemeyen ve gündeme getirmeyen bir Ermeniye ise Türk devletinin sevdiği belirtildi.

24 Nisan'da, İttihat ve Terakki yönetimindeki Osmanlı İmparatorluğu'nun Ermeni halkına yönelik yaptığı soykırım, 101'nci yıldönümüne giriyor.

Ermeni Soykırımı üzerine Hamburg Alevi Kültür Merkezi'nde konu ile ilgili bir panel düzenlendi. Moderatörlüğünü Naime Erdem Başaran'ın yaptığı panelin konukları ise gazeteci yazar ve insan hakları aktivisti Ragıp Zarakolu, yazar Recep Maraşlı ve Ermeni yazar ve gazeteci Sarkis Hatspanian'dı.

'Ermeniler öldüklerini ispatlıyor'

İlk sözü alan Ragıp Zarakolu, "Soykırımın üzerinden 101 yıl geçmesine rağmen, soykırımın siyasal ve hukuksal sorumluluğun mirasçısı olan Türk devleti geleneksel söyleminde kimi değişikliklere gitmişse de temel olarak inkar siyasetinden vazgeçmedi. Kurbanlardan özür dilemeyi kabul etmedi. Maddi ve manevi kayıpları telafi etmeyi reddetti. Türkiye'de var olan resmi ideolojinin alternatifi olan bir tarih anlayışının yaratılması gerekiyor. Tabuların yıkılması ve gerçek bir yüzleşmenin sağlanması için bunun yapılması gerekiyor" dedi.

Osmanlı ile Rusya arasındaki savaşlarda mağdur olan halkın Ermeni halkı olduğunu sözlerine ekleyen Zarakolu devamla "İnsanlık tarihinin en kadim uygarlıkları olan Beth-

Narin, Klikya ve Pontus uygarlıkları tekçi zihniyetlerin kurbanı olarak yok edildi. Ne zaman referandum ve demokratikleşmeden bahsedilmişse arkasından da soykırım politikaları devreye girdi. İnkarcılık resmi ideolojinin temeli oldu. Batılı ülkeler gerek Ermeniler konusunda gerekse Kürtler konusunda hep riyakarca davrandı. Kürtler yaşadıklarını, Ermeniler ise öldüklerini ispatlamak zorunda bırakıldı.”

Dün Ermeniler, bugün Kürtler

Soykırımı inkar etmekle Türk devletinin zaman kazanmak istediğine vurgu yapan Zarakolu, meselenin de basit bir özürle kapanmayacağını sözlerine ekledi.

Yazar Zarakolu şunları söyledi: “Ermenilerin toprak ve mallarını talep edeceğini bildiğinden bu işi ağırdan alıyor. Hrant Dink’in ölümünden sonra Türk aydınları arasında bir kırılma yaşandı. Devlet bu tepkilerin önüne geçmek için küçük de olsa adımlar atmak istedi. Axtamar Kilisesi onarıldı. Ermenistan’dan sanatçılar davet edildi. 1915’te Ermenilerin başına getirilen bu soykırım bugün de Kürt halkının başına getiriliyor. Elit kesim bu sorunla yüzleşmişken, toplum olarak bu sorunla yüzleşilmedi.”

Yazar Recep Maraşlı da yaptığı konuşmada toplumsal olarak bir yüzleşmenin sağlanamadığını belirtti. Maraşlı, “Ermeniler katledilirken Kürt aşiretleri de bu işe alet edildi. Ama bugün bunlar Kürt siyasetinde fazlaca tartışılmıyor. Mağdur bir toplumdun neden suçlu bir topluma dönüselim kaygısıyla yapıldı belkide tüm bunlar. Bu da beraberinde pozitif bir inkarcılığı geliştirdi. Bu travmayala yüzleşmenin önünde ciddi engeller var” dedi.

Soykırımdan sonra Ermeni halkının mal varlıklarının gasp edildiğini söyleyen Maraşlı, toplumsal bir yüzleşme için her şeyden önce toplumsal bir adaletin tesis edilmesi gerektiğini vurguladı.

'Biz Ermeniler adalet istiyoruz'

Panelin son konuşmacısı olan Sarkis Hatspanian ise İskenderun'da doğmasına rağmen 36 yıldır doğduğu topraklara hasret olarak yaşadığını vurguladı.

"Ben Alevi halkının arasında büyüdüm. Bu benim için büyük bir şanstı aslında" diyen Hatspanian, devamla şu ifadeleri kullandı: "Orada yaşayan insanlar ile aramızda bir soğan zarı kadar fark vardı. Soykırımın tarihi 1915 ile değil 1894'ten ele almak lazım. 1894'ten 1925'e kadar Ermeni halkı bilinçli bir jenoside tabi tutuldu. Bu soykırımla birçok Ermeni aydını katledildi. Şimdi Ermenileri dinlemeniz lazım. Susan Ermeniği herkes sever. Susmayan Ermeni'yi ise ensesinden vururlar. Biz Ermeniler adalet istiyoruz. Ama maalesef 100 yılda bir yüz metre dahi kat edilmiş değil. Gerçek ve adil bir yüzleşmeden bahsedilecekse önce bizden gaspedilen topraklarımız ve mallarımız bize aide edilmeli. Vatanımız bizden alındı. Bundan büyük soykırım mı olur? Türk devletinin ya da Erdoğan'ın kuru bir özrü bizler için hiç bir şey ifade etmiyor."

Erdoğan'ın Dersim için de kuru ve sözde bir özür dilediğini ifade eden Sarkis Hatspanian, "Bunları söyledi diye insan mı oldu. Ona teşekkür mü etmemiz lazım" diye sordu.

Erdoğan'ın Kürt halkına büyük bir vahşetle saldırdığını ifade eden Hatspanian sözlerini "Devletlerden ziyade toplumsal katmanların bu yüzleşmeye hazır olmaları gerekir. Sizler bizimle yüzleşmek için ne kadar hazırsınız" şeklinde sonlandırdı.

Panelin bitmesinin ardından Ermenistan'dan gelen sanatçılar Manuk Harutyunyan, Suren Asatryan, Havhannes Margaryan ve Vache Pashinyan'ın Ermeni ezgilerini seslendirdiği bir dinleti sundu.

M.ZAHİT EKİNCİ/HAMBURG



Kaynak: [Yeni Özgür Politika](#)